

HOLLANDS WELVAREN

**MARK
SMIT**
KUNSTHANDEL
schilderijen 19e en 20e eeuw

HOLLANDS WELVAREN

VERKOOPTENTOONSTELLING 2016

ZATERDAG 20 FEBRUARI

T/M ZONDAG 6 MAART

**OPENINGSTIJDEN TIJDENS
TENTOONSTELLING**

Dinsdag t/m zondag
van 11-17 uur
(gesloten op maandagen)

**OPENINGSTIJDEN BUITEN
TENTOONSTELLING**

Woensdag t/m zaterdag
van 11-17 uur
en op afspraak.

INFORMATIE EN PRIJZEN:

MR MARK SMIT

Gecertificeerd Registratietaxateur

Lid Federatie TMV

0529 - 469 280

info@marksmits.nl

ANNA SMIT-LOOR

0529 - 469 280

asmit@marksmits.nl

MARK SMIT KUNSTHANDEL B.V.

Markt 5 | 7731 DB Ommen

T 0529 - 469 280

F 0529 - 469 282

WWW.MARKSMIT.NL

HOLLANDS WELVAREN IN DE SCHILDERKUNST

LEO GESTEL 1881 - 1941
Drie elegante dames

Aquarel, gouache en potlood 32.5 x 23.3 cm
Gesigeneerd rechtsonder en gedateerd 1906

De ontwikkeling van de Nederlandse schilderkunst is voornamelijk te danken aan de bloei die ons land heeft doorgemaakt. In de 17e eeuw was de opleving in de kunst het gevolg van de groei van de internationale handel. Doordat vermogende Hollandse kooplieden belangstelling kregen voor kunst bloeide die sector op en bracht schilders voort van wereldklasse.

In de 19e eeuw profiteerden de schilders van de (inter) nationale vraag naar Hollandse kunst. Romantische schilders als Andreas Schelfout en BC Koekkoek verkochten hun werk aan buitenlandse verzamelaars, waaronder de tsaar van Rusland. De schilders van de Haagse School werden in Angelsaksische landen beschouwd als de moderne equivalenten van de 17e eeuwse meesters. De enorme belangstelling voor Haagse School resulteerde in een levendig kunstenaarsklimaat met veel uitblinkende schilders.

Omstreeks 1905 vertrokken schilders als Jan Sluijters en Leo Gestel naar Parijs. Hier kwamen ze in aanraking met de nieuwste ontwikkelingen op schilder-kunstig gebied. Beide schilders fungeerden met hun vernieuwde schilderijstijl als voortrekkers van het florerende Nederlandse expressionisme. Na de Tweede Wereldoorlog behoorde Amsterdam even tot de kunstcentra van de wereld, dankzij de doorbraak van COBRA. Kunstenaars als Karel Appel (zie pagina 83) schilderden onbevangen en lieten zich inspireren door werk van kinderen en primitieven.

Hollands Welvaren als thema, wordt ook toegepast in de Nederlandse schilderkunst. De scheepvaart,

het vissersleven en in bredere zin de rivieren, zee, strand en de weidse polderlandschappen zijn voor veel schilders een bron van inspiratie. Hendrik Willem Mesdag verwierf bekendheid met het schilderen van vertrekkende en binnenkomende bomschuiten aan de Noordzeekust. *Scheepje varen* van Jozef Israëls, afgebeeld op de voorkant van de catalogus, is ook een mooi voorbeeld van Hollands Welvaren.

U zult op de tentoonstelling veel voorbeelden van Hollands Welvaren uit de 19e en 20e eeuw zien. Slechts een deel van de geëxposeerde werken is in deze catalogus opgenomen. Het complete aanbod kunt u ook bekijken op onze website [marksm.nl](https://www.marksm.nl). Wij hopen dat deze catalogus u inspireert om de tentoonstelling te bezoeken.

Graag tot ziens in Ommen!

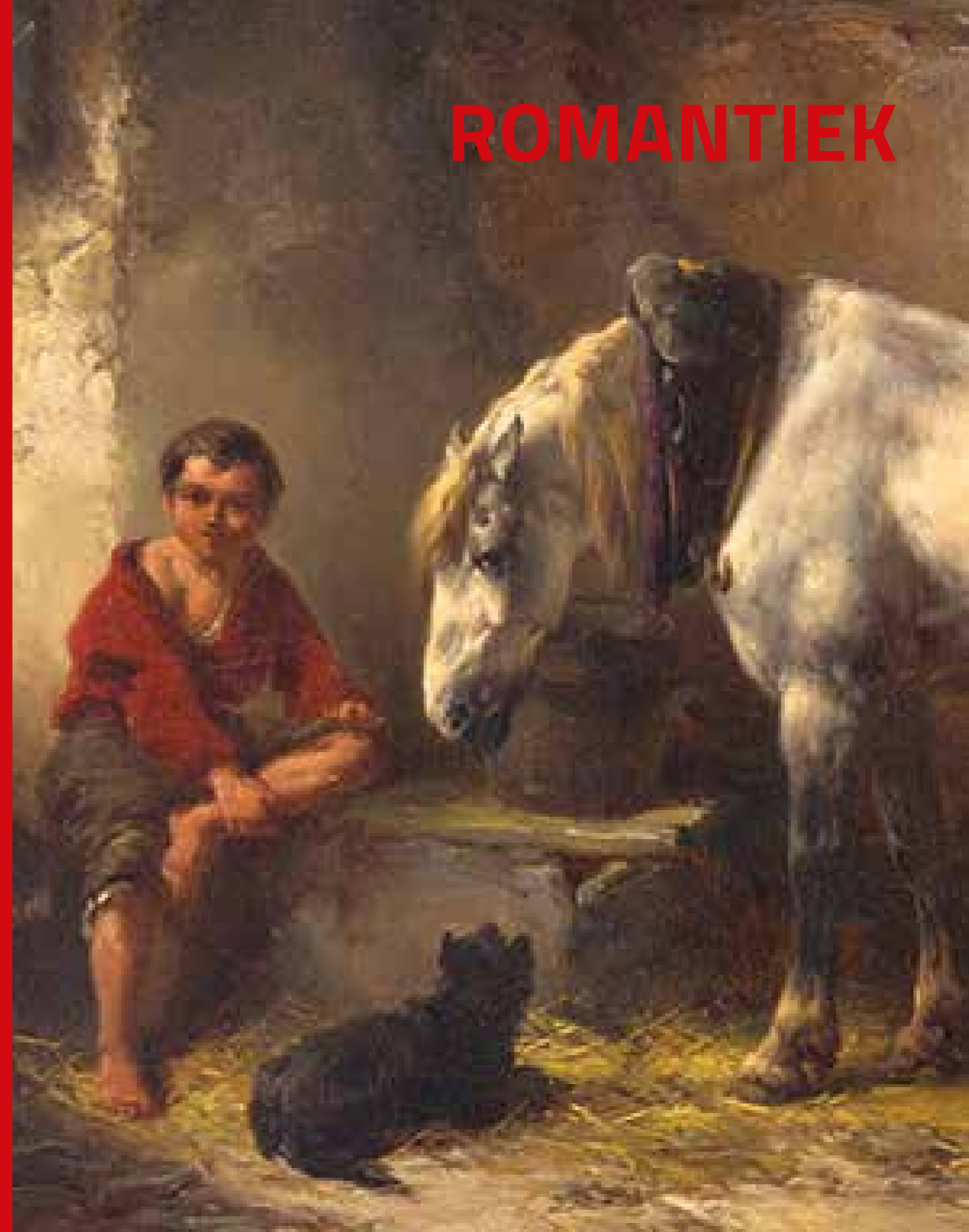
Mark Smit

ROMANTIEK

ROMANTIEK

Kunstenars die tot de Romantiek (1800-1850) behoren, laten zich meer leiden door hun gevoel dan door de ratio. Persoonlijke emoties en intuïtie spelen daarbij een belangrijke rol. De natuur, en dan met name de onbedorven natuur, wordt gezien als een groot goed. De schilders van de Hollandse Romantiek leven in een tijd waarin overal in Europa, ook in Nederland, het nationalisme opkomt. Dit uit zich onder meer in de verering van de glorie-tijd, in Nederland is dat de Gouden Eeuw.

De bekendheid van de meesters van de Hollandse Romantische school reikt tot ver buiten de landsgrenzen. Zo vergaart Barend Cornelis Koekkoek internationale roem met zijn fijn uitgewerkte boslandschappen. Schilders als Andreas Schelfhout en Charles Leickert schilderen nostalgische ijsgezichten met schaatsers en sfeervolle winterlandschappen. Cornelis Springer, Bart van Hove en Kasparus Karsen blinken uit met hun minutieus geschilderde stadsgezichten. Wouterus Verschuur groeit uit tot een van de beste paardenschilders van zijn tijd. <<

ANDREAS SCHELFHOUT 1787 - 1870
Ijsgezicht met houtspokkelaar bij een molen

Olie op paneel 27 x 38 cm
Gesigneerd linksonder

EVERHARDUS KOSTER 1817 - 1892
Zeilschepen in een riviermonding

Olie op paneel 52.7 x 72.6 cm
Gesigneerd linksonder

FREDERIK MARINUS KRUSEMAN 1816 - 1882

Ijsgezicht met schaatssers

Olie op paneel 43.5 x 56 cm
Gesigneerd middenonder

WOUTERUS VERSCHUUR 1812 - 1874

Schimmel met hond in een stal

Olie op paneel 19.5 x 26 cm
Gesigneerd rechtsonder

ADRIANUS EVERSEN 1818 - 1897
Hollands stadsgezicht

Olie op paneel 23.8 x 19 cm
Gesigneerd rechtsonder

ABRAHAM HULK 1813 - 1897
Afgemeerde zeilschepen

Olie op paneel 16 x 25 cm
Gesigneerd linksonder

OTTO EERELMAN 1839 - 1926
In een rijtuig op een zomerse dag

Olie op doek 45.5 x 35 cm
Gesigneerd rechtsonder

ADRIANA JOHANNA HAANEN 1814 - 1895
Rozen op bosgrond

Olie op paneel 23.5 x 37 cm
Gesigneerd linksonder met initialen en gedateerd 1870

OTTO EERELMAN 1839 - 1926

In de serre

Aquarel 53.3 x 35.3 cm

Gesigneerd rechtsonder en te dateren omstreeks 1874

LITERATUUR H.J. Kraaij, *Otto Eerelman 1839-1926 Groninger kunstenaar*, Schiedam 2012, afbeelding pag. 57, cat. nr. 61.

HENRIËTTE RONNER-KNIP 1821 - 1909

Twee katjes

Olie op paneel 21.5 x 25 cm

Gesigneerd linksboven en gedateerd '06

HAAGSE SCHOOL

HAAGSE SCHOOL

Tot de Haagse School worden Nederlandse schilders gerekend die tussen 1860 en 1900 in Den Haag werken. Hoewel ze allen individueel schilderen, zijn er overeenkomsten. De schilders van de Haagse School werken vooral in de vrije natuur. De landelijke omgeving van Den Haag en de Noordzeekust is voor hen een belangrijke inspiratiebron.

Zij leggen zich voornamelijk toe op het schilderen van landschappen en het vissersleven. De kunstenaars geven de voorkeur aan een realistische weergave van de werkelijkheid, waarbij ze zich focussen op het vangen van het licht. In eerste instantie is kleur ondergeschikt aan sfeer. Het kleurgebruik is vrij ingetogen; de grijstinten overheersen. Later wordt, onder invloed van de Franse collega-kunstenaars, de toets lichter en lossier.

Twee van de bekendste vertegenwoordigers van de Haagse School zijn Hendrik Willem Mesdag en Jozef Israëls. Ook J.H. Weissenbruch en B.J. Blommers behoren tot deze stroming. <<

JACOB MARIS 1837 - 1899
Schelpenvisser in de branding

Olie op doek 35 x 50 cm
Gesigneerd rechtsonder

HERKOMST Kunsthandel E.J. van Wisselingh, Amsterdam; Kunsthandel Frans Buffa & Zonen, Amsterdam.

TENTOONSTELLING Amsterdam, Arti et Amicitiae, *Eere-Tentoonstelling Jacob Maris*, dec. 1899.

JOHANNES BOSBOOM 1817 - 1891
De Bakenesserkerk in Haarlem

Aquarel 25.5 x 36.5 cm
Gesigneerd rechtsonder

HERKOMST Coll. J. Bingham; Veiling Frederik Muller, Amsterdam, 17 apr. 1923 cat. nr. 9.

LITERATUUR Tent. cat. *Eere-Tentoonstelling Johannes Bosboom*, Amsterdam 1900, cat. nr. 13.

TENTOONSTELLING Amsterdam, Arti et Amicitiae, *Eere-Tentoonstelling Johannes Bosboom*, aug.-sep. 1900.

JOZEF ISRAELS

Jozef Israels (1824-1911) is een van de belangrijkste kunstenaars van de Haagse School. Hij wordt geboren in Groningen in een Joods gezin. Zijn ouders zien aanvankelijk een carrière als rabbijn voor hem, maar op jonge leeftijd wordt duidelijk dat zijn talenten in de kunst liggen. Al vanaf zijn achtste jaar volgt hij teken- en schilderlessen aan de Minerva Akademie in zijn geboortestad. Op zijn achttiende gaat hij naar Amsterdam waar hij les krijgt van Jan Adam Kruseman en Jan Willem Pieneman. In Parijs bekwaamt hij zich verder op de vermaarde École des Beaux-Arts. Hij ontmoet er onder meer Jongkind en schilders van de Barbizon. Israels is reislustig, meerdere malen maakt hij lange reizen door Duitsland, Italië en Spanje. De indrukken van deze reizen verwerkt hij in diverse schilderijen en tekeningen.

De verhuizing in 1871 naar Den Haag is veelbetekenend geweest voor Israels. Hij raakt er nauw bevriend met Hendrik Willem Mesdag. Samen behoren zij tot de belangrijkste vertegenwoordigers van de Haagse School.

Israels staat vooral bekend om zijn ingetogen, maar sfeervolle voorstellingen aan de Noordzeekust. Ook dit schilderij *Scheepje varen* is daar een prachtig voorbeeld van. Het is een rustig en vredig tafereel. Een eenvoudig geklede vissersvrouw staat tot haar enkels in de zee. Haar kind, een peuter nog, draagt ze op haar rug. Samen kijken ze naar het speelgoedbootje dat voor hen in het water dobbert. De grijsachtige pasteltinten en de pasteuze schildertoets zijn typerend voor Israels.

Israels is in de tijd dat hij in Den Haag woonde en werkte, de leermeester geweest van een groot aantal schilders, waaronder zijn eigen zoon Isaac. Op 11 augustus 1911 overlijdt Jozef Israels in Den Haag. Werk van Israels bevindt zich in talrijke museale collecties in binnen- en buitenland. <<

JOZEF ISRAELS 1824 - 1911
Scheepje varen

Olie op paneel 29.6 x 23.5 cm
Gesigneerd linksonder en te dateren omstreeks 1860

HERKOMST Veiling Anderson Galleries, Beverly Hills (Verenigde Staten), 18 feb. 1926, lot 150.

WILLEM ROELOFS 1822 - 1897
Vissers bij een bruggetje in een weids polderlandschap

Olie op doek 44 x 68.5 cm
Gesigneerd linksonder

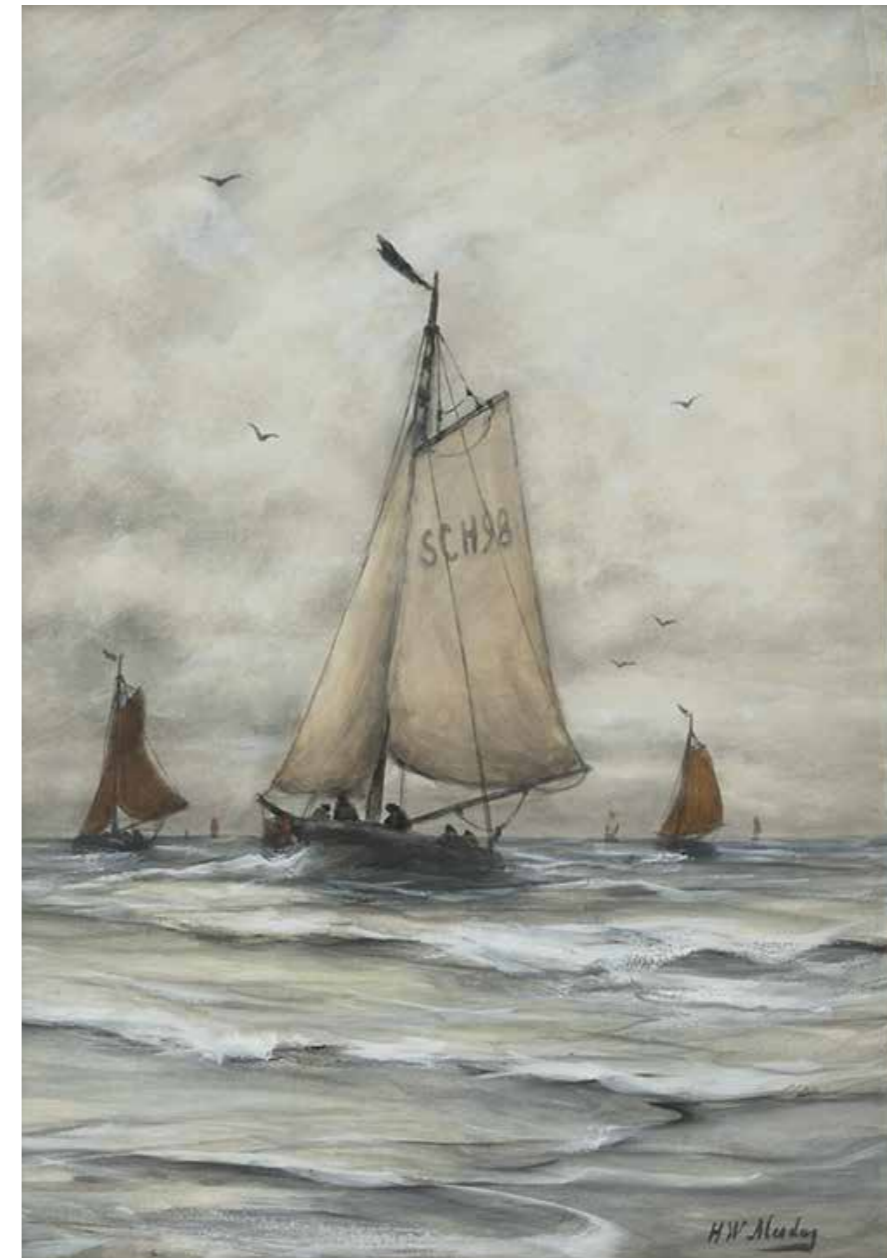
LOUIS APOL 1850 - 1936
Winters landschap bij zonsondergang

Aquarel en gouache 16 x 22 cm
Gesigneerd linksonder

PHILIP SADÉE 1837 - 1904
Strandgezicht met vissersvolk

Olie op paneel 19.5 x 25 cm
Gesigneerd rechtsonder

HENDRIK WILLEM MESDAG 1831 - 1915
Binnenkomst van de Scheveningen '98

Aquarel 50.5 x 35.5 cm
Gesigneerd rechtsonder

HERKOMST Coll. A.H. Bakker, Den Haag.

LITERATUUR J. Poort, *Hendrik Willem Mesdag 1831-1915. Oeuvrecatalogus. Supplement*, Wassenaar 1997, afbeelding pag. 112, cat. nr. 3013.14 en pag. 114, cat. nr. 3013.19; E. Geudeker en R.J. te Rijdt, *Meesterwerken van de Haagse School - Collectie A.H. Bakker*, Zwolle 2015, afbeelding pag. 129, cat. nr. 64.

TENTOONSTELLING Rijswijk, Museum Rijswijk, *200 Jaar Nederlandse aquarel*, 11 okt.-16 nov. 2003.

HENDRIK JOHANNES WEISSENBRUCH

Wat zo enorm aanspreekt in het werk van Jan Hendrik Weissenbruch is dat hij het pure, innerlijke van de natuur wist te vangen. Jos De Gruyter merkte er kernachtig over op: 'Alsof we door de realiteit heen, dankzij de schilder, in een tijdloze wereld leven'. De nooit om woorden verlegen Weissenbruch kon op zijn eigen bruisende manier ook zijn natuurbeleving onder woorden brengen. Overbekend is de 'klap van de natuur' die, wanneer hij die kreeg, ervoor zorgde dat hij het beeld dat hij gezien had, kon vasthouden met behulp van een paar houtskoolkrabbels. Op het atelier kon hij die krabbels daarna tot bijna een heel schilderij of aquarel uitwerken.

Een prachtig voorbeeld van die natuurbeleving is *Ruiters op het jaagpad bij Noorden*. Meer dan de helft van het blad wordt ingenomen door een zwaar aangezet wolkendek; het randje blauwe lucht aan de bovenzijde van de aquarel geeft aan dat er een weerswisseling op komst is, maar is tevens een beeldmotief dat Weissenbruch graag in zijn werk opnam. Het jaagpad is zompig, met plassen, en daarmee moeilijk begaanbaar. Aan de einder is nog het kleine silhouet van een molen te zien. De aquarel heeft een krachtig karakter, er zijn grote vlakken in elkaar gezet en Weissenbruch heeft zijn verf veel laten uitvloeien. Hoewel het geheel flink doorwerkt is, heeft de kunstenaar het vluchtige van een momentopname weten te behouden.

Van *Ruiters op het jaagpad bij Noorden* zijn drie varianten in olieverf bekend, waarvan er een 1885 is gedateerd. Mogelijk stamt de aquarel ook uit dezelfde tijd. De locatie is lastig thuis te brengen en was voor de kunstenaar ook nauwelijks van belang getuige de titel *Bewolkte lucht* die een van genoemde schilderijen had op de tentoonstelling in 1899 ter gelegenheid van Weissenbruchs vijfenzeventigste verjaardag. <<

HERKOMST Kunsthandel P.A. Scheen, Den Haag; Coll. A.H. Bakker, Den Haag.

LITERATUUR F. Lapidoth, *Het Hollandsche landschap*, Haagsche Post, december 1922 (kerstnummer), afbeelding pag. 30; P.A. Scheen, *Lexicon Nederlandse Beeldende Kunstenaars (1750-1950)*, Den Haag 1975, deel 2, afbeelding 311 in kleur; W. Laanstra en S. Ooms, *Johan Hendrik Weissenbruch 1824-1903*, Amsterdam 1992, afbeelding pag. 194, cat. nr. OA/50-1; De Telegraaf, Thea Detiger, *Boerenzoon bouwde zijn eigen museum in de koeienstal*, 24 dec. 1993, afbeelding pag. T39; P. Thoben en F. Hendriks, *Tussen realisme en impressionisme. Aquarellen van Meesters van De Haagse School*, Eindhoven 2000, afbeelding pag. 81, cat. nr. 112; E. Jacobs, H. Janssen en M. van Heteren, *J.H. Weissenbruch 1824-1903*, Zwolle 1999, afbeelding pag. 106, cat. nr. 49; Kunst & Antiek Revue 17, advertentie tentoonstelling Gemeentemuseum Den Haag, *J.H. Weissenbruch - Voorbij de Haagse School*, mrt.-apr. 2000, afbeelding pag. 8; A. Kwakernaak, *Rondom de Haagse School*, Kunst & Antiek Revue 18, mei-aug. 2001, afbeelding pag. 36; E. Geudeker en R.J. te Rijdt, *Meesterwerken van de Haagse School - Collectie A.H. Bakker*, Zwolle 2015, afbeelding pag. 203, cat. nr. 101.

TENTOONSTELLING Den Haag, Pulchri Studio, *Johan Hendrik Weissenbruch*, 1992; Nieuwkoop, Hoeve Rijlaarsdam, *De Haagse School terug in Nieuwkoop*, 1993; Oss, Museum Jan Cunen en Den Haag, Gemeentemuseum, *J.H. Weissenbruch - Voorbij de Haagse School*, 7 nov. 1999-6 feb. 2000; Eindhoven, Museum Kempenland, *Tussen realisme en impressionisme. Aquarellen van Meesters van De Haagse School*, 18 nov. 2000-14 jan. 2001; Rijswijk, Museum Rijswijk, *Rondom de Haagse School*, 2 jun.-26 aug. 2001.

HENDRIK JOHANNES WEISSENBRUCH 1824 - 1903
Ruiters op het jaagpad bij Noorden

Aquarel 50 x 34 cm
Gesigneerd rechtsonder

BERNARDUS JOHANNES BLOMMERS 1845 - 1914

Visserskinderen in de branding

Aquarel 37.8 x 55.3 cm
Gesigneerd linksonder

LITERATUUR J. Poort, *Hendrik Willem Mesdag 1831-1915 Oeuvrecatalogus*, Den Haag 1989, afbeelding pag. 57
op foto van Hendrik Willem Mesdag in gesprek met de Haagse kunsthandelaar A. Preyer.

GERHARD 'MORGENSTJERNE' MUNTHE 1875 - 1927

Bomschuit voor de kust van Katwijk

Olie op schildersboard 31 x 25 cm
Gesigneerd linksonder en gedateerd '24

HENDRIK JOHANNES WEISSENBRUCH 1824 - 1903

Een mosselsteker op een pier

Olie op paneel 12.1 x 16.1 cm
Gesigneerd linksonder

Afgebeeld op ware grootte

HERKOMST Coll. A.H. Bakker, Den Haag.

LITERATUUR W. Laanstra en S. Ooms, *Johan Hendrik Weissenbruch 1824-1903*, Amsterdam 1992, afbeelding pag. 76, cat.nr. 0/12-1; E. Jacobs, H. Janssen en M. van Heteren, *J.H. Weissenbruch 1824-1903*, Zwolle 1999, afbeelding pag. 72, cat.nr. 72; E. Geudeker en R.J. te Rijdt, *Meesterwerken van de Haagse School - Collectie A.H. Bakker*, Zwolle 2015, afbeelding pag. 214, cat.nr. 109.

TENTOONSTELLING Den Haag, Pulchri Studio, *Johan Hendrik Weissenbruch*, 1992; Oss, Museum Jan Cunen & Den Haag, Gemeentemuseum, *Voorbij de Haagse School*, 7 nov. 1999-6 feb. 2000; Rijswijk, Museum Rijswijk, *Rondom de Haagse School*, 19 feb.-21 mei 2001.

WILLEM ROELOFS 1822 - 1897

Landschap met koeien in het water

Olie op paneel 9.5 x 12.5 cm
Gesigneerd linksonder en te dateren omstreeks 1885-1890

Afgebeeld op ware grootte

HERKOMST Coll. A.H. Bakker, Den Haag.

LITERATUUR E. Geudeker en R.J. te Rijdt, *Meesterwerken van de Haagse School - Collectie A.H. Bakker*, Zwolle 2015, afbeelding pag. 157, cat.nr. 78.

IMPRESSIONISME

IMPRESSIONISME

Het impressionisme is tussen 1860 en 1870 in Frankrijk ontstaan. Een grote groep kunstenaars zet zich af tegen de dan geldende norm van het realisme. De impressionisten willen met hun schilderijen de werkelijkheid weergeven zoals zij die op dát moment zien en ervaren. Het gaat om de indruk van dat ene ogenblik. Een logische consequentie hiervan is dat ze heel snel werken, met een losse penseeltoets in korte verfstreken.

De impressionisten staan ook bekend om hun weergaloze weergave van het licht. De meeste impressionisten schilderen in de buitenlucht. Beroemde Franse impressionisten zijn onder meer Monet, Manet, Pissarro en Renoir, allen zeer bedreven in het vastleggen van dat ene moment. Hun invloed reikt ver, ook kunstenaars van de Haagse en Amsterdamse school worden beïnvloed door deze manier van werken. Isaac Israëls, George Breitner en Floris Arntzenius zijn bekende Nederlandse impressionisten. <<

ISAAC ISRAELS 1865 - 1934
Vrouw met blauwe hoed

Olie op doek 61 x 38.5 cm
Gesigneerd rechtsonder

LITERATUUR Anna Wagner, *Isaac Israels*, Venlo 1985, afbeelding pag. 88, nr. 104; Pieter van Voorst van Beest, *Isaac Israels: The sunny World of a Hague Cosmopolitan*, Den Haag 1991, afbeelding pag. 18.

TENTOONSTELLING Den Haag, Panorama Mesdag, *Isaac Israels in Den Haag*, 2 jun.-23 sep. 2012.

JOHAN BARTHOLD JONGKIND 1819 - 1891
Schaatsvertier bij Overschie

Olie op doek 35 x 46.5 cm,
Gesigneerd linksonder en gedateerd 1864

HERKOMST Veiling Parijs, Hôtel Drouot, 11 mrt. 1901; Galerie Charpentier, Parijs, 1958; part. coll., Frankrijk.

LITERATUUR A. Stein, *Jongkind-Peintures*, Parijs 2003, afbeelding pag. 158, cat. nr. 319.

HENRI FANTIN-LATOURE

Henri Fantin-Latour was bevriend met de eerste generatie Parijse impressionisten en maakte vanaf 1864 enkele groepsportretten van zijn collega-kunstenaars. Op artistiek gebied ging hij zijn eigen weg en zou grote bekendheid krijgen met zijn verstilde portretten en stillelevens.

Fantin-Latour legde zich pas op latere leeftijd toe op het schilderen van bloemstukken. De meeste ervan creëerde hij op het Franse platteland. Vanaf 1876 brachten Fantin en zijn vrouw, schilderes Victoria Dubourg, elke maand juni door in Buré, Orne (Normandië) en schilderden daar de boeketten die ze in de tuin van hun buitenhuis plukten. Fantin bestudeerde de bloemen tot in het kleinste detail en wist zo ieder facet uiterst precies te vangen, van de subtielste nuances in textuur en kleur tot aan de miniemste vormverschillen in de tere bloemblaadjes.

Fantin plaatste een glazen vaas op een plank en vulde deze met een bescheiden boeket. De bloemen zijn geschilderd met rake penseelstreken en meesterlijk ingekleurd. De stelen en bloemblaadjes worden vanuit alle richtingen belicht en vormen een dynamisch contrast met de omringende ruimte. Er ontstaat een uitbundig effect dat extra kracht wordt bijgezet door de lege, sobere achtergrond. Het doek volgt de bijzondere, langgerekte vorm van de compositie.

Dit gesigeneerde en gedateerde werk kwam aan het einde van zijn carrière tot stand en is een van de meest innemende stukken van zijn hand. Schilderijen van Fantin-Latour bevinden zich onder meer in het Musée d'Orsay en het Rijksmuseum. <<

HERKOMST Richard Green, Londen, 1982; part. coll., Nederland.

LITERATUUR V. Fantin-Latour, *Catalogue de l'oeuvre complet de Henri Fantin-Latour*, Parijs 1911, pag. 153, nr. 1449;
Dit schilderij zal worden opgenomen in de catalogue raisonné van Fantin-Latour, thans in voorbereiding door Galerie Brame & Lorenceau, Parijs.

TENTOONSTELLING Londen, Richard Green, *19th and 20th Century French Paintings*, 1982.

HENRI FANTIN-LATOURE 1836 - 1904
Petit bouquet

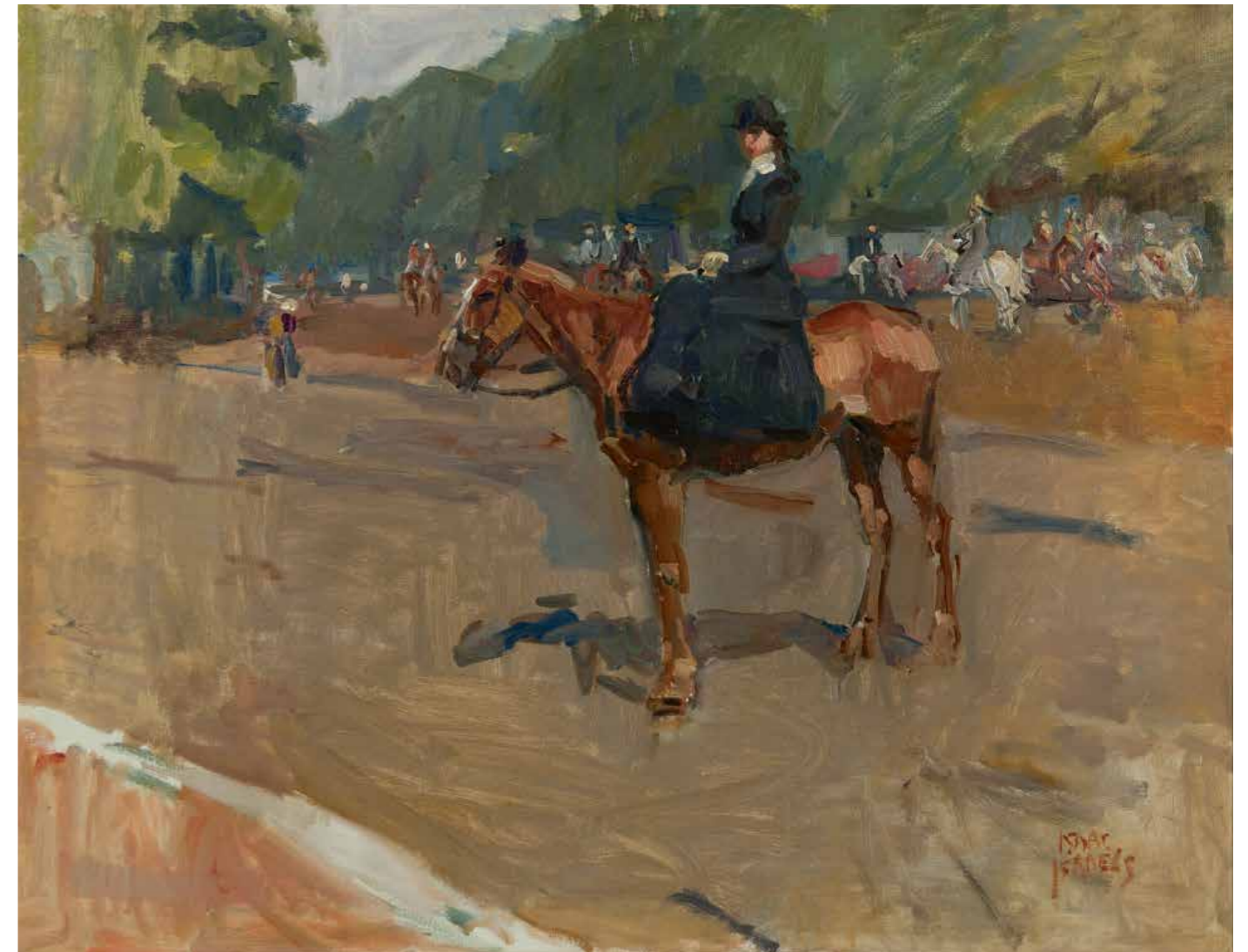
Olie op doek 42.5 x 33.5 cm
Gesigeneerd linksonder en gedateerd '91

GERARD JOHAN STALLER 1880 - 1956

De Noordermarkt, Amsterdam

Olie op doek op schildersboard 41 x 29.6 cm
 Gesigneerd linksonder en rechtsonder en gedateerd 1925
 Annotatie rechtsonder 'Noordermarkt'.

ISAAC ISRAËLS 1865 - 1934

Amazone in het Londense Hyde Park

Olie op doek 71.5 x 95 cm
 Gesigneerd rechtsonder en te dateren omstreeks 1913

HERKOMST Kunsthandel F. Buffa, Amsterdam, 1915; Veiling Mak van Waay, Amsterdam, 1933, nr. 72; Coll. L. Honsdrecht, Amsterdam; Kunsthandel Borzo, 's-Hertogenbosch, 1975.

LITERATUUR Tent. cat. Singer Museum, *Isaac Israëls - de Schilder*, Laren 1965, afbeelding nr. 30; A. Wagner, *Isaac Israëls*, Rotterdam 1967, afbeelding pag. 90; Tent. cat. Singer Museum, *Presentatie*, Laren 1976, afbeelding pag. 69.

TENTOONSTELLING Laren, Singer Museum, *Isaac Israëls - de Schilder*, juli-sept. 1965, cat. nr. 53; Enschede, Rijksmuseum Twente, *Isaac Israëls - de Schilder*, sept-okt. 1965, cat. nr. 53; Laren, Singer Museum, *Presentatie*, mei 1976, cat. nr. 82.

JAN VOERMAN SR 1857 - 1941
Oost-Indische kers in een Chinees vaasje

Aquarel en gouache 29,5 x 24 cm
Gesigneerd rechtsonder

JAN VOERMAN SR 1857 - 1941
Koeien langs de IJssel

Olie op paneel 31 x 52 cm
Gesigneerd rechtsonder

TENTOONSTELLING Laren, Singer Museum, *Jan Voerman*, 8 mei-5 jun. 1977, nr. 36.

WILLEM BASTIAAN THOLEN

Willem Bastiaan Tholen (1860-1931) groeit op in een artistiek milieu. Zijn vader is schilder en kunsthandelaar. Tholen gaat naar de Rijksakademie in Amsterdam waar hij onder meer les krijgt van August Allebé.

De natuur is een belangrijke inspiratiebron voor hem. Hij schildert landschappen, stads- en dorpsgezichten en vooral veel watergezichten met boten. Op het water van Giethoorn, de Zuiderzee en de Zuid-Hollandse plassen voelt hij zich thuis; hij vindt er rust én thema's voor zijn werk. Hij is goed bevriend met de meeste kunstenaars van de Haagse School en beschouwt Jacob Maris zelfs als zijn belangrijkste leermeester. Toch wordt Tholen zelf niet tot de Haagse School gerekend. Hij onderscheidt zich met name door zijn heldere kleurgebruik. Hij is op zijn best in het weergeven van sfeer.

Tholen is een reislustig kunstenaar. Hij verhuist vaak, woont onder meer in Gouda, Amsterdam, Brussel, Delft en Kampen. Uiteindelijk vestigt hij zich met zijn vrouw in Den Haag, waar ze in de zogeheten Kanaalvilla wonen, op een steenworp afstand van Scheveningen. Achter in de tuin van dit vrijstaande huis heeft hij een atelier.

Tholen gaat vaak te voet naar de Scheveningse Bosjes, dicht bij zijn huis. Hij werkt er graag en heeft er op zomerse dagen een favoriete locatie: een open zandplek midden in het bos waar kinderen heerlijk rustig kunnen spelen, gadegeslagen door hun moeders en kindermisjes. Er zijn van dit onderwerp meerdere aquarellen en tekeningen bekend, olieverfschilderijen zijn een stuk zeldzamer.

Het hier getoonde *Spelende kinderen in de Scheveningse Boschjes* - te dateren omstreeks 1890 - is een olieverfschilderij. Het zonlicht schijnt speels door de bomen en licht de witte jurkjes en gele hoedjes op. Terwijl de kinderen in het zand spelen en kuilen graven, zoeken de moeders en kindermisjes de beschutting van de bomen op. Het is een sereen en tegelijkertijd krachtig schilderij. Tholens werk is vertegenwoordigd in de collectie van onder meer het Gemeentemuseum in Den Haag, het Stedelijk Museum in Amsterdam, Museum Boijmans van Beuningen in Rotterdam en het Rijksmuseum in Amsterdam. <<

WILLEM BASTIAAN THOLEN 1860 - 1931
Spelende kinderen in de Scheveningse Boschjes

Olie op doek 85 x 110 cm
Gesigneerd linksonder en te dateren omstreeks 1890

HERKOMST Kunst en Antiek veiling Paul Brandt, Amsterdam, 16 dec. 1952, lot 113; Kunsthandel D. Sala en Zonen, Den Haag.

EVERT PIETERS 1856 - 1932
Bloemen plukken

Olie op doek 50 x 60 cm
Gesigeneerd linksonder
Annotatie verso 'to Mr and Mrs N.A. Groen, E. Pieters 1924 Blaricum'.

OSCAR BLUHM 1867 - 1912
Elegante vrouw

Aquarel, gouache en potlood 41 x 30 cm
Gesigeneerd linksboven en gedateerd 1907

GEORGE HENDRIK BREITNER 1857 - 1923

Een huzaar

Olie op paneel 22 x 25.5 cm
Gesigneerd linksonder

JOHANNES EVERT HENDRIK AKKERINGA 1861 - 1942

Petunia's in een gemberpot

Olie op doek 33.8 x 44 cm
Gesigneerd rechtsonder

FRANZ HELFFERICH 1871 - 1941

Stranddag te Scheveningen met zicht op de pier

Olie op doek 29.5 x 60 cm
Gesigneerd linksonder

HENRI JOSEPH THOMAS 1878 - 1972

Dame in een restaurant

Olie op doek 74 x 62 cm
Gesigneerd rechtsonder

BEN VIEGERS 1886 - 1947
De Gravenstraat in Den Haag met het oude stadhuis

Olie op doek 40.5 x 31 cm
Gesigneerd linksonder

OTTO DINGER 1860 - 1928
In het restaurant

Olie op schildersboard 21.8 x 31 cm
Gesigneerd rechtsonder

ANDRÉ BROEDELET 1872 - 1936
Twee kinderen in een herfsttuin

Olie op doek 44 x 70 cm
Gesigneerd rechtsonder en gedateerd '09

HERKOMST Larensche Kunsthandel, Amsterdam.

FLORIS ARNTZENIUS 1864 -1925
Wandelen door de Spuistraat, Den Haag

Aquarel en gouache 17 x 11 cm
Gesigneerd linksonder

HERMAN BOGMAN 1890 - 1975
De bloemenmarkt aan het Singel te Amsterdam
met de Munttoren in het verschie

Olie op doek 60 x 100 cm
Gesigneerd linksonder

BEN VIEGERS 1886 - 1947
Schaatsers bij De La Reyweg, Den Haag

Gouache 56 x 71 cm
Gesigneerd rechtsonder en te dateren 1919

LITERATUUR W. van der Beek, *Ben Vieggers 1886-1947*, Den Haag 2000, afbeelding pag. 17.

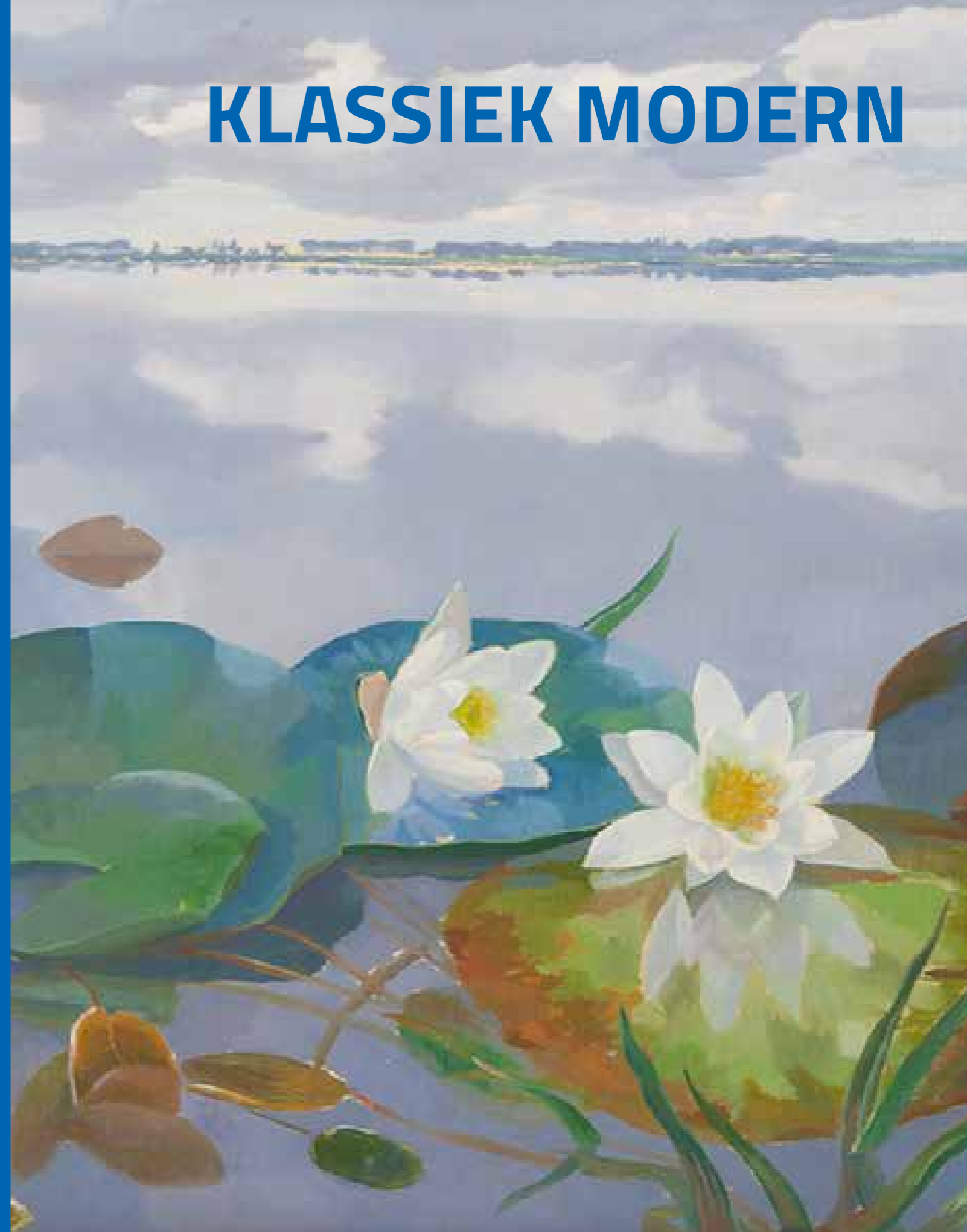
KLASSIEK MODERN

KLASSIEK MODERN

Tot de Klassiek Modernen rekenen we de vooroorlogse kunstenaars die behoren tot het expressionisme, de Groninger Ploeg en de Bergense School. Het expressionisme is rond het begin van de twintigste eeuw ontstaan en kent hoogtijdagen tussen 1910 en 1920. Bij het expressionisme gaat het vooral om wat de kunstenaar ervaart en voelt; hij schildert zijn eigen nieuwe werkelijkheid, vol emoties en innerlijke spanningen. Over het algemeen is het kleurgebruik zeer uitbundig en fel.

De Bergense School is de benaming voor een groep schilders die in de periode 1915-1925 in het Noord-Hollandse Bergen werkt. Zij hanteren een ruig palet; het landschap wordt met grove penseelstreken en diepe 'aardse' kleuren weergegeven.

Om hun krachten te bundelen is de Groninger Kunstkring de Ploeg in 1918 opgericht door een aantal jonge schilders. Zij hanteren aanvankelijk een grillige en expressieve manier om het Groninger landschap met felle kleuren vast te leggen. Na 1926 wordt het werk van de Groninger Ploeg-schilders ingetogener. <<

LEO GESTEL

Hij is geboren als Leendert Gestel, maar we kennen hem als Leo Gestel, de kunstenaar die de laatste jaren steeds meer de erkenning krijgt die hij verdient. Gestel (1881-1941) is een alleskunner, maar tekenen is zijn grootste talent. Zijn latere studiegenoten aan de Rijksakademie voor Beeldende Kunsten in Amsterdam noemen hem niet voor niets Leo, naar Leonardo da Vinci, de meester onder de tekenaars.

Vanaf 1904 ondertekent Gestel zijn werk met deze 'nieuwe' naam. Hij werkt dan op de Jan Steen-zolder, het legendarische atelier in de Amsterdamse Pijp waar vooruitstrevende kunstenaars en kunstliefhebbers elkaar treffen. Hier werkt hij maar liefst zeventien jaar, een productieve en bepalende periode uit zijn leven.

Leo Gestel is een kunstenaar die zich lastig in een hokje laat duwen. Hij is bevriend met Jan Sluijters, en samen met Piet Mondriaan behoren zij tot de voorhoede van de Nederlandse schilderkunst. Gestel blijft zich zijn hele leven vernieuwen. Met een onstuitbare drang neemt hij de nieuwste ontwikkelingen uit Parijs, zoals het futurisme en het kubisme, tot zich. Hij adopteert deze stijlen niet zonder meer, maar geeft er een eigen interpretatie aan en ontwikkelt een nieuwe, eigen beeldtaal.

Dit modernistische werk uit 1912 toont Gestels grote tekentalent. De invloed van het Parijse kubisme is duidelijk zichtbaar in de hoekige en krachtige lijnen waarmee de dame is weergegeven. De dynamische, waaierachtige vormen in de achtergrond verraden invloeden van de Italiaanse Futuristen, wiens werk in 1912 voor het eerst in Nederland te zien is. De intense blik van de vrouw boezemt ontzag in. Met een paar streken weet Gestel de toeschouwer te raken: hier zit een vrouw van vlees en bloed. Het is een imposant werk, niet alleen vanwege het grote formaat, ook door de dwingende ogen van de vrouw.

Werk van Leo Gestel is te zien in het Stedelijk Museum Amsterdam, het Haags Gemeentemuseum en vele andere musea, ook in het buitenland. <<

LEO GESTEL 1881 - 1941

Jonge vrouw

Aquarel, gouache en krijt 110 x 85 cm
Gesigneerd rechtsonder en gedateerd 1912

HARRIE KUYTEN 1883 - 1952
Gezicht op het Damrak, Amsterdam

Olie op doek 81 x 100 cm
Gesigneerd rechtsonder
Annotatie verso op het spieraam 'Damrak Harrie Kuyten'.

HERKOMST Coll. Arnout Colnot, Bergen.

DIRK SMORENBERG 1883 - 1960
De stille plas

Olie op doek 65 x 95 cm
Gesigneerd rechtsonder en gedateerd '21

In originele door de schilder zelf ontworpen en gemaakte lijst.

JAN SLUIJTERS 1881 - 1957

Op een bankje in het park

Aquarel, gouache en potlood 20.2 x 26.6 cm
Gesigneerd linksboven

LEO GESTEL 1881 - 1941

Naar het theater

Aquarel 36.4 x 27.4 cm
Gesigneerd linksonder

JEMMY VAN HOBOKEN 1900 - 1962

Vinkje

Olie op paneel 14.2 x 20.2 cm
Gesigneerd rechtsonder en gedateerd '40

JAN VOERMAN JR 1890 - 1976

Stilleven met hulst, helleborus en een rode tulp

Olie op doek op schildersboard 25 x 21 cm
Gesigneerd rechtsonder met monogram

HAN VAN MEEGEREN 1889 - 1947
Meisje

Gemengde techniek op papier 57.5 x 36.7 cm
Gesigneerd rechtsonder

HARM KAMERLINGH ONNES 1893 - 1985
Wie maakt me los!

Olie op doek 30 x 40 cm
Gesigneerd rechtsonder met initialen en gedateerd '49

HERKOMST Kunsthandel M.L. de Boer, Amsterdam, inv. nr. 17791.

JAN ADAM ZANDLEVEN 1868 - 1923
Rode geraniums in een blauwe vaas

Olie op doek 40.5 x 31.3 cm
Gesigneerd linksonder en gedateerd 1914

JAN SLUIJTERS 1881 - 1957
Liggend naakt

Aquarel en krijt 26.8 x 35.4 cm
Gesigneerd rechtsonder met initialen

HERKOMST Kunsthandel M.L. de Boer, 1969, inv. nr. 8069.

LEO GESTEL 1881 - 1941
Boerenleven

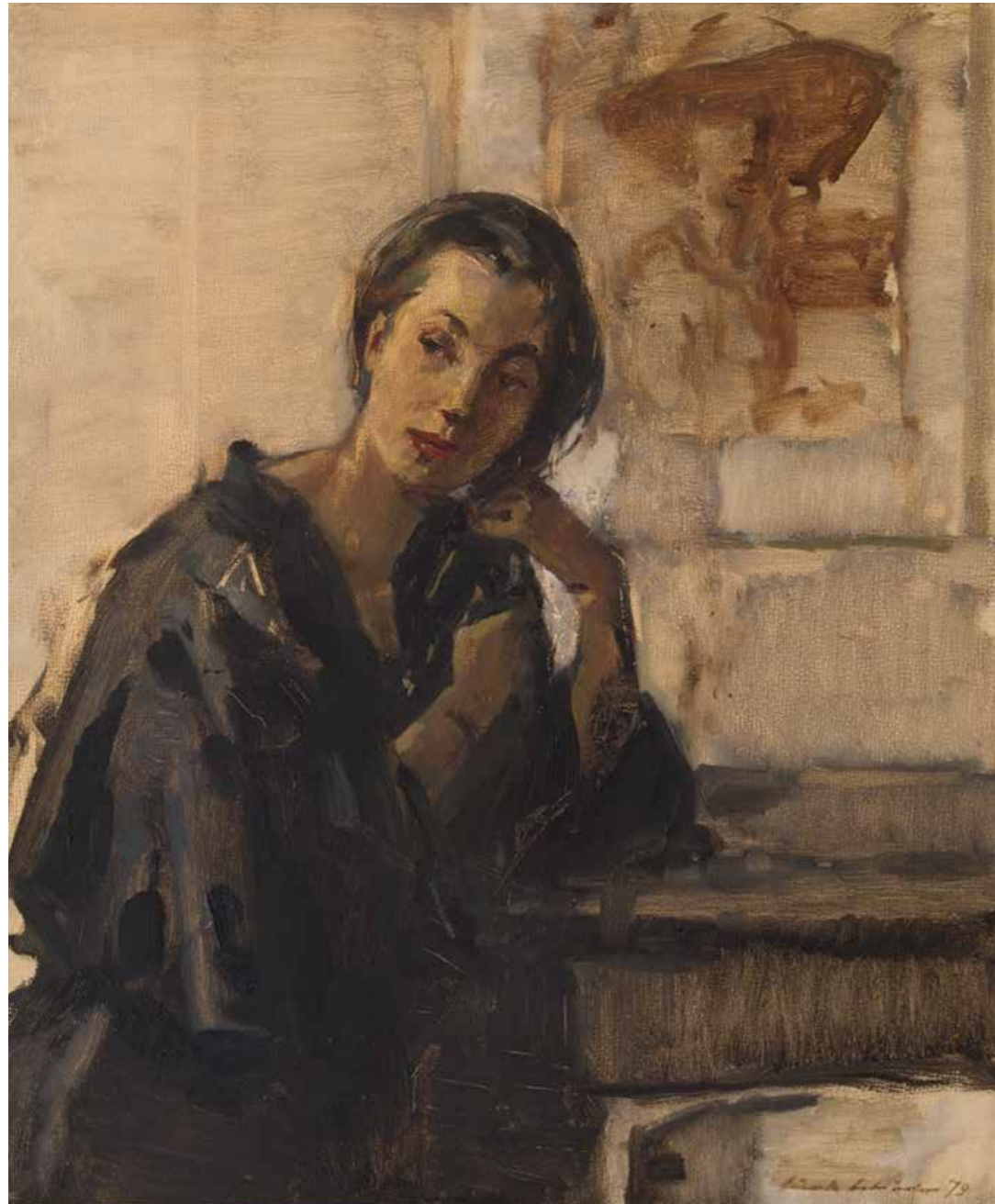
Gemengde techniek op papier 35 x 43.3 cm
Gesigneerd rechtsboven en gedateerd '28

DIRK FILARSKI 1885 - 1964
Gezicht op Menton, Zuid-Frankrijk

Olie op doek 80 x 100 cm
Gesigneerd rechtsonder

HERKOMST Coll. P. Boendermaker, Bergen, inv. nr. 1016, cat. nr. 2276.

SIERK SCHRÖDER 1903 - 2002
Vrouw voor een spiegel

Olie op paneel 60 x 48 cm
Gesigneerd rechtsonder en gedateerd '79

LITERATUUR Kunsthandel Fijnaut, *Sierk Schröder*, Amsterdam 1979, met afbeelding.

TENTOONSTELLING Amsterdam, Kunsthandel Fijnaut, *Tentoonstelling Sierk Schröder*, 3 nov.-25 nov. 1979.

HARM KAMERLINGH ONNES 1893 - 1985
Winter in Delft

Olie op doek op schildersboard 27.2 x 37.3 cm
Gesigneerd rechtsonder met initialen en gedateerd '46
Annotatie verso 'Kamerlingh Onnes Jan. 1946 Delft'.

JANNES DE VRIES 1901 - 1986
Zomers gezicht op Eppenhuisen

Olie op doek 55 x 80 cm
Gesigneerd rechtsonder

BEN WALRECHT 1911 - 1980
Het Zuiderdiep te Groningen op een winterdag

Olie op doek 48 x 73 cm
Gesigneerd rechtsonder

GEORGE MARTENS 1894 - 1979
Zeilschepen op het Paterswoldse meer

Olie op doek 50 x 60 cm
Gesigneerd rechtsonder en gedateerd '44

JOHAN DIJKSTRA 1896 - 1978
Zomers korenveld bij het Reitdiep

Olie op doek 60 x 100 cm
Gesigneerd rechtsonder

FRANS HOGERWAARD 1882 - 1921

Het zigeunerorkest

Gouache en krijt 49.5 x 64.5 cm
Gesigneerd rechtsonder

JEAN-PIERRE CASSIGNEUL geb. 1935

Vrouw met zwarte hoed op een terras

Olie op doek 92 x 73 cm
Gesigneerd rechtsonder
Annotatie verso 'Le Soir, Cassigneul, 2006'.

HERKOMST Galerie Taménaga, Japan-Frankrijk.

MODERN

Kenmerkend voor de naoorlogse periode is een enorme diversiteit aan de meest uiteenlopende kunstuitingen. Kunstenaars reageren op elkaar en op politieke en economische ontwikkelingen in de wereld. Zeer invloedrijk is het abstract expressionisme. Deze stroming, met Willem de Kooning, Jackson Pollock en Mark Rothko als belangrijkste exponenten, heeft zijn oorsprong in de jaren veertig in New York. Er is evenwel geen sprake van één groep of één beeldtaal, daarvoor verschilt het werk onderling te veel. Zo staat het temperamentvolle en wilde werk van Pollock mijlenver af van het ingetogen en intense kleurenspeel van Rothko.

Met de opkomst en verspreiding van het abstract expressionisme neemt New York op cultureel gebied de leidersrol over van Parijs. In Europa richten vooraanstaande kunstenaars als Asger Jorn, Constant en Karel Appel in 1948 Cobra op, een maatgevende beweging van schilders, schrijvers en dichters. Ook zij voelen zich verwant aan de kunstenaars van het abstract expressionisme. Volledige artistieke vrijheid en authenticiteit zijn sleutelbegrippen. <<

MODERN

KAREL APPEL

Ik rotzooi maar wat an.' Het is misschien wel de beroemdste uitspraak uit de Nederlandse geschiedenis van de moderne kunst. Karel Appel (1921-2006) zei het in een interview naar aanleiding van de spraakmakende documentaire die Jan Vrijman in 1961 van hem maakte. De Amsterdamse kapperszoon Appel wordt erin geportretteerd als een wild schildersbeest, een imago dat zijn leven lang aan hem blijft kleven.

Appel is in 1948 nauw betrokken bij de oprichting van Cobra, genoemd naar de drie steden waar de kunstenaars, dichters en schrijvers vandaan kwamen: Kopenhagen, Brussel en Amsterdam. Hoewel Cobra als beweging slechts kort heeft bestaan - in 1951 heft de groep zich met afscheidstentoonstelling in Luik op - dreunt de invloed van Cobra op andere Europese kunstenaars nog lang na. Appel is een van de succesvolste Cobra-kunstenaars. Met open blik bekijkt en bewondert Appel primitieve kunst, outsider kunst en kindertekeningen. Hij is geraakt door de onbevangenheid van kinderen. Appel schildert expressief en onstuimig, maar dat betekent niet - in weerwil van zijn illustere uitspraak - dat hij zomaar wat doet. Integendeel, zijn schilderijen zijn weldoordachte composities met heldere lijnen en uitbundige kleuren. Hoewel het expressionistische werk abstract oogt, zijn er altijd figuratieve elementen aanwezig, vaak van vrouwen, vogels of dieren. Zijn leven lang schuwt hij het experiment niet. Behalve schilder, is Karel Appel ook beeldhouwer en dichter.

De hier getoonde gouache en waskrijt op papier is gemaakt in 1953, het jaar dat Appel internationaal doorbreekt na zijn deelname aan de Biënnale van São Paulo. Toch duurt het nog vrij lang voor hij in eigen land gewaardeerd wordt. Pas in 1968 krijgt hij zijn eerste solotentoonstelling in het Stedelijk Museum in Amsterdam. Maar dan woont Appel al lang niet meer in het in zijn ogen benepen Nederland. In Parijs voelt hij zich in de jaren vijftig meer thuis. Later heeft hij ateliers in onder meer Monaco, New York en op het Toscaanse platteland. Karel Appel is begraven op het beroemde kerkhof Père-Lachaise in Parijs. <<

KAREL APPEL 1921 - 2006

Zonder titel

Gouache en waskrijt 40 x 58 cm
Gesigneerd linksonder en gedateerd '53

JAN CREMER geb. 1940
Compositie

Gemengde techniek op doek 45 x 65 cm
Gesigneerd rechtsonder en gedateerd '59

KAREL APPEL 1921 - 2006
Zonder titel

Gemengde techniek op papier 56 x 75 cm
Gesigneerd rechtsonder en gedateerd '59

FRIEDA HUNZIKER 1908 - 1966

Compositie

Olie op doek 75 x 99 cm

Gesigneerd verso op spieraam en te dateren 1960

LITERATUUR M. Welle e.a., *Frieda Hunziker*, Amsterdam 2000, afbeelding pag. 55.

TENTOONSTELLING Amstelveen, Cobra Museum voor Moderne Kunst, *Frieda Hunziker*, 4 mrt.-30 apr. 2000.

WILLEM HUSSEM 1900 - 1974

Abstracte compositie

Olie op doek 84 x 60 cm

Gesigneerd rechtsonder met initialen en gedateerd '65

STEVEN KWINT

Steven Kwint (1931-1977) is geboren en getogen in het Betuwse Elst en gaat naar de kunstacademie in Arnhem. Hier krijgt hij schildersles van Fred Sieger. Na zijn afstuderen verhuist hij naar Amsterdam en wordt toegelaten tot de Rijksakademie. Aanvankelijk schildert Kwint figuratief - hij maakt onder meer prachtige portretten van de beroemde jazzmusicus Ben Webster, met wie hij bevriend is.

Gaandeweg wordt zijn werk steeds abstracter. Nieuwe ontwikkelingen in de kunst zuigt hij als een spons op, of zoals hij het verwoordt: 'Iedere schilder staat op de schouders van zijn voorgangers.' In de jaren zestig raakt hij geïnspireerd door de kunstenaars van Cobra, en door het expressieve werk van Chaïm Soutine, de Franse schilder met Wit-Russische roots, waaraan ook de Amerikaanse abstract-expressionisten schatplichtig zijn. Of Kwint nu figuratief of abstract werkt, kleur is essentieel, allesbepalend. Voor hem is een schilderij een visuele gebeurtenis in kleur. Zelf heeft hij daarover gezegd: 'De kleur is het meest elementaire. Je bent nooit zonder gedachte, je wil het een richting geven. Ik stel de kleur dan ook primair. Ik heb vaak gedroomd in kleur. Gewoon dromen die ik kan vertellen, die helemaal in kleur zijn.'

Tijdens het schilderen draait Kwint vaak jazzmuziek, hij is een enorme fan van Billie Holiday. Het swingende, het bewegende van de jazz vertaalt Kwint naar zijn schilderijen.

Het hier getoonde schilderij is duidelijk gerelateerd aan Cobra, maar heeft ook verwantschap met werken van schilders als Jan Sierhuis, Ger Lataster en Willem de Kooning. Kwint schilderde dit gigantische doek - het is maar liefst twee meter breed - in de jaren zestig. Het werk van Kwint bevindt zich onder meer in de collectie van het Stedelijk Museum in Amsterdam en het Cobra Museum voor Moderne Kunst in Amstelveen. De reislustige Kwint is helaas jong gestorven. Een paar dagen voor zijn 47ste verjaardag overlijdt hij tijdens een vakantie in Frankrijk. <<

STEVEN KWINT 1931 - 1977
Abstracte compositie

Olie op doek 120 x 200 cm
Gesigineerd linksonder

EUGÈNE BRANDS 1913 - 2002

Open venster

Gouache 55 x 44 cm

Gesigneerd linksonder en gedateerd '68

Annotatie verso 'Brands "open venster" 10.4 1968-2'

EUGÈNE BRANDS 1913 - 2002

Avondster

Gouache 30 x 57 cm

Gesigneerd linksonder

Annotatie verso "'de eerste avondster" (gouache)

17 maart 1973-1 Brands'

GERRIT BENNER 1897 - 1981
Drie paarden
Gouache 64 x 48 cm
Gesigneerd rechtsonder met monogram

WIM OEPTS 1904 - 1988
Dorpsplein
Olie op doek 54.5 x 65 cm
Gesigneerd rechtsonder en gedateerd '65

LITERATUUR M.L. van Aubel e.a., *Willem Anthonie Oepts, Monografie en oeuvrecatalogus*, Zwolle 2011, afbeelding pag. 196, cat. nr. sk. 263.

TENTOONSTELLING Amsterdam, Rijksakademie van Beeldende Kunsten, *W. Oepts*, 1965.

WILLEM VAN ALTHUIS

Willem van Althuis (1926-2005) is een man met twee gezichten. Jarenlang werkt de boerenzoon uit het Friese Dronrijp als stratenmaker bij de gemeente Heerenveen. Pas op 37-jarige leeftijd begint hij - als autodidact, maar met een gedegen kennis van de kunstgeschiedenis - met schilderen. Hij blijft evenwel ook stratenmaker, zijn collega's noemen hem gekscherend Rembrandt. In 1973 laat hij voor het eerst zijn werk aan de buitenwereld zien als hij met drie schilderijen meedoet aan een groepsexpositie.

Halverwege de jaren zeventig, Van Althuis is dan net vijftig, belandt hij in de ziekte. Het fysiek zware werk van het stratenmaken heeft zijn tol geëist: zijn rug is versleten. Wat dat betreft is 1976 een mijlpaal, want vanaf dat moment kan Van Althuis zich helemaal aan de kunst wijden. En dat loont, de kwaliteit van zijn werk gaat met sprongen vooruit. De composities worden eenduidiger en helderder, het kleurgebruik complexer en spannender. Hij maakt nog steeds figuratief werk, maar dat wordt leger en stiller. In de abstracte schilderijen komt zijn talent beter tot uitdrukking.

Het hier getoonde schilderij is afkomstig uit 1979. De kleurschakeringen van dit abstracte, gloedvolle landschap vloeien zachtjes in elkaar over. Van Althuis weet buitengewoon goed het licht en de sfeer te vangen. Alsof je op een ijskoude winterdag in het oneindige staart, en zacht rookpluimpjes uitademt.

Het werk van Van Althuis bevindt zich in talrijke particuliere collecties en in de collecties van onder meer het Stedelijk Museum in Amsterdam, het Fries Museum in Leeuwarden en Museum Belvédère. <<

WILLEM VAN ALTHUIS 1926 - 2005

Horizon

Olie op doek 59.5 x 65 cm
Gesigneerd verso en gedateerd '79

INDEX

Akkeringa, J.E.H.	47
Althuis, W. van	95
Apol, L.F.H.	23
Appel, K.	83, 85
Arntzenius, P.F.N.J.	53
Benner, G.	92
Blommers, B.J.	28
Bluhm, O.	45
Bogman, H.A.C.	54
Bosboom, J.	19
Brands, E.A.M.	90, 91
Breitner, G.H.	46
Broedelet, A.	52
Cassigneul, J.P.	79
Cremer, J.	84
Dinger, O.	51
Dijkstra, J.	77
Eerelman, O.	12, 14
Eversen, A.	10
Fantin-Latour, H.	37
Filarski, D.H.W.	71
Gestel, L.	2, 59, 63, 70
Haanen, A.J.	13
Helfferich, F.	48
Hoboken, J. van	64
Hogerwaard, F.	78
Hulk, A.	11
Hunziker, F.	86
Hussem, W.F.K.	87
Israels, I.	34, 39
Israels, J.	21

Jongkind, J.B.	35
Kamerlingh Onnes, H.H.	67, 73
Koster, E.	7
Kruseman, F.M.	8
Kuyten, H.J.	60
Kwint, S.J.J.	89
Maris, J.	18
Martens, G.G.	76
Meegeren, H.A. van	66
Mesdag, H.W.	25
Munthe, G.A.L. 'Morgenstjerne'	29
Oepts, W.A.	93
Pieters, E.	44
Roelofs, W.	22, 31
Ronner-Knip, H.	15
Sadée, P.L.J.F.	24
Schelfhout, A.	6
Sluijters, J.C.B.	62, 69
Smorenberg, D.	61
Schröder, S.	72
Staller, G.J.	38
Tholen, W.B.	43
Thomas, H.J.	49
Verschuur, W.	9
Viegers, B.P.	50, 55
Voerman, J. jr	65
Voerman, J. sr	40, 41
Vries, J. de	74
Walrecht, B.H.D.	75
Weissenbruch, H.J.	27, 30
Zandleven, J.A.	68

COLOFON

Samenstelling | Anna Smit-Loor
Kunsthistorisch onderzoek | Arie Bakker
Teksten | Ellen Leijser, Eva Geudeker (pag. 26)
Vormgeving | Frank de Wit

Portretfoto | Hans Westerink, Zwolle
Fotografie & lithografie | Benno Slijkhuis
(Wilco Art Books, Amersfoort)
Druk | Wilco Art Books, Amersfoort

MARK SMIT

KUNSTHANDEL
schilderijen 19e en 20e eeuw

Markt 5 | 7731 DB Ommen
T 0529 - 469 280

WWW.MARKSMIT.NL